SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 88. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 11, 1988 · CENTS 25 ЦЕНТІВ · ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го ТРАВНЯ 1988 · Ч. 88. РІК. XCV.

ПРЕЗИДІЯ КУППО ВИСЛАЛА ЛИСТА ДО Р. РЕҐЕНА

Ню Йорк (ПС КУППО). — У зв'язку з травневою поїздкою президента Роналда Регена до Москви, Президія КУППО вислала до нього листа за підписами голови д-ра Зенона Городиського, заступника голови інж. Зиновія Туркала і секретаря д-ра Романа Борковського, бажаючи йому успіхів в його енергійних намаганнях вдержати мир та усунути загрозу атомової війни, яка може довести до знищення пляцети.

У згаданому листі порушено ряд питань, які відносяться до ситуації в Україні, порушення національних і людських прав, звернено увагу на справу політичних в'язнів і зокрема стан здоров'я голови Української Гельсінської Групи Левка Лук'яненка. Президія КУППО просить президента Реґена піднести під час зустрічі з Ґорбачовим питання порушення національних і людських прав в Україні і у вілношенні до українців на території СССР.

При кінці листа Президія КУППО просить президента Регена в його поворотній дорозі з Москви відвідати столицю України Київ, де 1000 років тому за панування князя Володимира Великого український нарід прийняв Христову віру. Така візита Президента Америки до столиці України в цей ювілейний рік для всіх українців в Україні і в діяспорі, стала б важною подією у взаєминах обидвох народів.

ЧИКАҐО — Є. КОНОВАЛЬЦЕВІ

Чикаґо (О.Г.). — Організація Державного Відродження України, Організація Оборони Чотирьох Свобід України, і Організація Прихильників Визвольної Боротьби України відзначать тут в неділю, 15-го травня ц.р. в залі школи Шопена в год. 4-ій по полудні, світлу пам'ять полк. Євгена Коновальця.

У програмі доповідь Романа Лищика.

Проф. П. Потічний став вдруге професором китайського університету

Шангай, Китай. — У понеділок, 18-го квітня ц.р., у Шангайському східньо-китайському університеті відбулася церемонія назначення проф. д-ра Петра Й. Потічного професором-дорадником в департаменті політичних наук в інституті совєтських і східньоевропейських студій.

Проф. П. Потічний

Д-р Цзао Юнтонг, професор університету, вручаючи д-рові Потічному диплом від Наукової ради університету, привітав його з призначенням на цей пост і підкреслив, що для китайських університетів таке відзначення чужинця — це радше рідкість та що на таку честь заслуговують тільки вчені, які мають високу репутацію та які причинилися до плідних контактів поміж китайськими і західніми науковцями.

Проф. Потічний вже від 1979 року постійно співпрацює з різними науковими центрами в Китаї і вже в 1985 році отримав звання професора в Гейлюцзянському університеті в Гарбіні. За його заходами велике число китайських науковців відвідало університети ЗСА і Канади шляхом обміну. Він теж причинився до пожвавлення зацікавлення університетською історією і культурою в китайських наукових колах та допоміг започаткувати працю над „Українсько-Китайським Словником", який повинен незабаром появитися друком.

В університеті МекМестер проф. Потічний зорганізував серію конференцій на українські теми, праці яких появилися друком. Він теж є співредактором серійного документального видання „Літопис УПА", якого досі появилося 16 томів, та одним із редакторів журналу „Віднова".

Проф. Потічний повертається в Канаду під кінець травня.

ЗСА підтримують ідею створення тимчасового афганського уряду

Вашінгтон. — Заступник державного секретаря ЗСА Майкл Армакост вручив недавно лідерам афганського опору урядовий меморандум, який вперше підтверджує наміри Адміністрації президента Роналда Реґена визнати незалежний тимчасовий уряд Афганістану під умовою, що муджагедіни візьмуть під контролю значну частину території країни і заручаться підтримкою населення.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Роберт Пир наводить висловлювання неназваного співробітника Державного департаменту, який заявив, що ЗСА ніколи не визнавали кабульського уряду, вважаючи, що він тримається виключно на совєтських штиках. Однак ЗСА з практичних мотивів продовжують з Кабульом дипломатичні відносини.

Чинник Державного департаменту заявив також, що вважає можливим значне зменшення терміну виведення совєтських військ з Афганістану. „Чим менше їх там залишається, — сказав він, — тим більше небезпека загрожує їм. Я не виключаю того, що вже за пів року в Афганістані не залишиться ні одного совєтського вояка. Приблизно до середини літа муджагедіни зможуть взяти під контролю всю територію країни за виключенням хіба що району Кабулю".

За словами цього чинника, муджагедіни повинні доказати домінуюче становище всередині країни і здатність виконувати міжнародні зобов'язання. Справа про визнання нового уряду в такому випадку набирає чисто технічного характеру.

Ніхто покищо не знає про механізм формування нового уряду. Одним з варіянтів є з'їзд керівників основних фракцій повстанців у Пакістані і проголошеної нової форми державности. Командири окремих з'єднань на території Афганістану повинні згодом визнати законність зформованого кабінету.

В Пешаварі керівники Фронту крайового визволення категорично відкинули пропозиції Наджібулли про початок переговорів „без всяких попередніх умов".

„На совісті режиму, що його представляє Наджібулла, півтора мільйона вбитих афганців, сказав один з лідерів муджагедінів. — Які переговори можуть бути з ними? Подібні маріонетки взагалі не мають права виступати з будь-якими пропозиціями. Якщо Наджібулла хоче миру, він повинен зрезиґнувати".

ДЖ. ШУЛЦ ЗНОВ ШУКАТИМЕ ШЛЯХІВ ЗАМИРЕННЯ

Вашінгтон. — Не зважаючи на раніші невдачі, державний секретар Джордж Шулц шукатиме шляхів замирення на Близькому Сході і з тією метою підготовляє чергову свою поїздку до кількох близькосхідніх країн у першій половині червня цього року. Головною метою його поїздки є склонити арабських й ізраїльських політиків, щоб вони визнали потребу переговорів, як одиноку альтернативу розв'язки палестинського питання, без полагодження якого годі мріяти про якенебудь замирення на Близькому Сході тепер, чи в майбутньому.

Американська офіційна політика включає у свою програму проблему Палестини і бачить у розв'язці цієї проблеми можливості замирення, а може навіть підписання мирового договору деяких арабських держав з Ізраїлем. Очевидно, Ізраїль мусів би піти на деякі концесії, тобто звільнення окупованих земель на західньому березі ріки Йордан і у змусі Ґази, де живе компактною масою найбільше арабів, і сприяти наданні самоуправи для арабського населення, яке сьогодні чи завтра буде домінуючим фактором на цих землях, хоче цього чи ні ізраїльський уряд.

„Там (на Близькому Сході) є чимало проблем до розв'язання", — заявив представник Державного департаменту Чарлз Редман. Дж. Шулц тим разом відвідає Єгипет, Ізраїль, Йорданію і Сирію. Тому, що поїздка відбудеться вже після закінчення четвертої зустрічі на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, вона може мати інший характер. Після закінчення розмов у Москві 2-го червня, Дж. Шулц поїде 3-го червня до Брюсселю, де інформуватиме европейських альянтів про перебіг розмов з керівниками Совєтського Союзу і візьме участь у річній конференції міністрів закордонних справ Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), яка тим разом відбудеться 9-го і 10-го червня в Мадриді, Еспанія. Ч. Редман підкреслив під час розмови з кореспондентами, що ізраїльські й арабські політики заохочують Шулца, щоб він не зневірювався у своїй місії, тимчасово неуспішній, але пробував ще і ще раз полагодити наболілі питання. Він признався, що Ізраїль надалі гостро опонує проти скликання міжнародної конференції з участю СССР і Палестинської Визвольної Організації і тому й тим разом Дж. Шулц і його дорадники мусять обмежитись до індивідуальних розмов на Близькому Сході. Асистент державного секретаря Джан Вайтгед заявив, що міжнародна конференція не є єдиним засобом полагодження справ і тому треба пробувати інші підходи.

Одним словом президент Р. Реген і його найближчі співробітники переконані, що їхній плян безпосередніх зв'язків з поміркованими арабськими державами й Ізраїлем увінчається скоріше чи пізніше успіхом.

В Торонто вийшла книжка про голод

Торонто. — Три наукові співпрацівники Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті — Марко Царинник, д-р Любомир Луцюк та д-р Богдан Кордан — Видали збірку британських державних документів, в яких є згадки про голод в Україні в 1930-их роках.

Ця книжка, яка вийшла під заголовком „Foreign Office and the Famine", складається з 85 досі неопублікованих документів британського міністерства закордонних справ, в яких говориться докладно про причини, розвиток та наслідки голоду в Україні в 1932-33 роках. В замітках та вступі до опублікованих документів редактори доказують, що голод не був в наслідок природних явищ, але був політично запляновáною катастрофою. Цю саму думку висловив у своїй передмові до цієї книжки професор Майкл Р. Маррус, один із знавців і дослідників проблеми втікачів і жидівського голокосту.

Книжка появилася з повною бібліографією, показником та трьома географічними картами. Одна з карт, у формі великої кольорової вкладки подає графічно вперше географічні розміри голодомору.

Цю 524-сторінкову книжку можна купити від видавництва: Limestone Press P. O.Box 1604, Toronto, Ont., K7L 5C8 Canada.

ВЕЧІР ПОЕТІВ З РУМУНІЇ

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб в п'ятницю, 13-го травня ц.р., о год. 7-ій вечора влаштовує літературний вечір українських письменників-поетів з Румунії д-р Магдалини Л. Куцюк (літературознавця) і поета Кирила Куцюк-Кучинського про життя українців в Румунії та про їхні літературні досягнення. В програмі: рецитації поетичних і прозових творів у виконанні автора К. Куцюк-Кочинського, Лаврентії Туркевич та Олександра Кмети. Літературний вечір відбудетьсяк в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

Н. Дац виступить в Карнеґі Рісайтал Голл

Ню Йорк. — В неділю, 15-го травня ц.р., о год. 1:30 по полудні візьме участь в концерті молодих мистців учениця УМІ кляси Таїси Богданської, Надія Дац.

Н. Дац

Концерт влаштовує Асоціяція учителів музики в Ню Йорку в Карнеґі Рісайтал Голл, 154 Вест 57-ма вулиця

П'ятичленне жюрі вибрало до програми Брамса „Інтермеццо а-моль оп. 76".

Відбувся союзовий семінар в окрузі Дітройту

Дітройт (В. Папіж). — Довгі роки Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Дітройті позначається особливо жвавою діяльністю не тільки в суто союзовій ділянці, а теж у громадській активності. Із громадського сектора в останніх роках варто вказати на вповні успішні гостинні виступи мистецьких ансамблів „Чайки" та „Веселки" з Австралії, „Журавлів" і „Лемковини" з Польщі, а що важливіше — добре зорганізована 31-ша Конвенція УН Союзу підтверджує не тільки добру зорганізованість апарату Окружного Комітету під динамічним проводом голови й заразом головного радного Романа Татарського та його вірних соратників. Таким чином Окружний Комітет в Дітройті придбав собі марку в союзовій громаді в ЗСА і Канаді, одного з найкращих.

Але водночас згадане можна б назвати суспільно-громадською працею, а не „братською діяльністю", якої досі не вияснили ні Головний Уряд ні ті, що відвідують Округу. Одначе, не зважаючи на те, чи інше,

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

НІМЕЦЬКІ ПОЛІТИКИ З Християнсько-демократичної партії підтримують ідею нуклеарної стратегії в Европі, яку повинні випрацювати Франція і Великобританія, дві европейські держави, які розпоряджають атомовою зброєю. Член західньонімецького парляменту Альфред Дроггер, виступаючи минулого тижня в дослідному інституті університету Джана Гопкінса, підтримав ідею і потребу нуклеарної оборони Европи і висловив своє скептичне застереження до щирости Совєтського Союзу щодо ліквідації нуклеарної зброї і його політики загарбницьких війн. „Все залишається по старому, — заявив Дроггер. — СССР контролює далі цілою Східньою Европою, накидає їй свою волю, не вирікається доктрини Леоніда Брежнєва, не ліквідує, а радше удіпшує свою нуклеарну зброю. Існує тільки більш гладка пропаґандивна кампанія, метою якої є обеззброїти країни НАТО, бо тоді легше буде подиктувати Европі свою волю".

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ наказала американському громадянинові палестинського походження Мубараку Аваду покинути країну, закинувши йому, що він займався виготовленням і розповсюдженням антиізраїльських летючок, які масово розкидалися на окупованих землях із закликом продовжувати боротьбу, аж до часу створення палестинської держави на території цілого Ізраїля. „Він зайшов надто далеко, заявив асистент прем'єр-міністра Їцака Шаміра, Аві Павзнер. Представник міністерства закордонних справ Ізраїля Беньямін Які заявив, що М. Авад народився в Єрусалимі, в 1968 році він переїхав до ЗСА і там отримав американське громадянство. Тепер він перебуває в Ізраїлі на тимчасовій тримісячній візі. Верховний суд Ізраїля наказав урядові доказати потребу депортації Авада.

СОВЄТСЬКА ВІЙСЬКОВА газета „Красная Звезда" виступила із критикою проти звідомлення Пентагону, яке появилося окремою брошурою в кінці квітня цього року під заголовком: „Про совєтську бойову силу". Совєтські критики кажуть, що Департамент оборони ЗСА допустився не тільки помилок, але зумисних перекручень і неправдивих тверджень, говорячи про цілі совєтської воєнної доктрини, яка, мовляв, є подумана і скерована на війну з „імперіялістичним Заходом", а не на оборону миру, як про це голосно говорять у своїх пропаґандивних виступах кремлівські керівники. Газета підкреслює, що звіти такого роду є призначені на посилення ворожнечі між американським і совєтським народами, на підривання дотеперішніх досягнень в ділянці роззброєння. „Красная Звезда" крім того пише, що заміна Каспара Вайнберґера на Френка Карлуччі нічого не змінила в „мілітаристській стратегії Вашінгтона".

ОФІЦІЙНЕ ІРАНСЬКЕ пресове агентство ІРНА повідомило про арешт понад 200 комуністів в західній частині Ірану. Серед заарештованих знаходиться керівник комуністичної партизанської групи Халек Ахмаді. Політичні спостерігачі кажуть, що арешт такої великої групи комуністів може бути початком боротьби іранських революціонерів проти комуністичної партії, яка, користуючись моральною, політичною і матеріяльною допомогою Москви, починає поширювати свої впливи серед певної, зокрема вбогої частини іранського населення.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА КОРАЗОН Акіно у Філіппінах не хотів видати дозволу для колишнього президента Фердінанда Маркоса на приїзд до Манілі для участи у похоронах його матері, яка померла ще минулого тижняк. На усіх летовищах країни було проголошено спеціяльне зарядження з метою не допустити колишнього президента чи членів його родини, які хотіли віддати останню прислугу покійній. Маркос і його дружина Імельда перебувають на вигнанні на Гаваях. У похоронах матері Маркоса брали участь тисячі філіппінців, повідомляє агентство Ассошійтед Пресс, між ними багато колишніх високих урядовців в уряді Маркоса і військових старшин. Політичні спостерігачі кажуть, що недопущення Маркоса до участи в похоронах є кривдячим для багатьох мільйонів філіппінців.

Місто Ламберленд ухвалило резолюцію з нагоди Тисячоліття

Ламберленд, Н. Й. — Міська управа Ламберленду, Н. Й., на внесення міського радного архітекта Аполінарія Осадци, підтримана другим українським міським радним Петром Мельником, одноголосно прийняла резолюцію, в якій підкреслюючи важливість тисячоліття введення християнства в Русі-Україні та вітаючи з тієї нагоди громадян українського походження цього міста, прохає президента Роналда Регена, щоб у його розмові з Міхаїлом Ґорбачовим, домагався леґалізації Українських Православної та Католицької Церков, як практичний доказ його гласности.

Копію цієї резолюції було переслано до президента Регена, а копії на тривалому папері буде переслано до парафіяльних урядів українських православної і католицької церков в Глен Спей для збереження для майбутніх поколінь.

Обширні згадки про цю резолюцію були поміщені на видному місці в усіх місцевих англомовних часописах.

ЗЛЕТ ЮНАЦТВА СУМ

Елленвілл, Н. Й. — Спілка Української Молоді Америки влаштовує в суботу і неділю, 14-го і 15-го травня ц.р., тут на своїй оселі 29-ий окружний весняний злет юнацтва, який проходитиме під кличем „З Богом за Україну". В програмі: Служби Божі, конкурс знання і слова, мистецькі виступи, спортові змагання, а в суботу забава з танцями при звуках оркестри „Мрія".

СУМНІВ ЩОДО ВИНИ І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗРОСТАЄ

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Світова преса дальше коментує на своїх сторінках присуд у процесі Івана Дем'янюка і питання, чи цей присуд був справедливий та чи І. Дем'янюк був справді винним.

В торонтонському щоденнику „Ґлоб енд Мейл" появилася широка стаття кореспондента з Єрусалиму Джонатана Іммануеля п.н. „Чи ми колись будемо знати справді?" в якій автор ясно пише, що ніхто не є певний чи І. Дем'янюк був справді „Іваном Ґрозним" і ніколи дійсної правди вже ніхто не довідається. На думку цього журналіста багато з мешканців Ізраїля не є вдоволені присудом і ставлять під сумнів чи свідки могли після того так довго часу розпізнати у цій звичайній людині страшного садиста із Треблінки, що причинився до убивства тисяч людей і радше бажали б, що присуд смерти не був виконаний і таємниця І. Дем'янюка не пішла з ним до гробу. Для журналіста „Ґлоб енд Мейл" видається ясним, що І. Дем'янюк став для Ізраїля символом, якого засуд мав пригадати цілому народові про трагедію і величину голокосту.

Поважний американський тижневик „Економіст" помістив редакційну статтю на тему присуду І. Дем'янюка під назвою „Застрашуючо суворий присуд", в якій також ставиться під сумнів наскільки точною може бути людська пам'ять після 40 років і подає, як приклад випадок із Франком Валюсом, якого на підставі зізнань 11-ох свідків засудили як члена Ґестапо, а відтак виявилося, що він був звичайним робітником в Німеччині.

Стаття розглядає долю усіх переселених до ЗСА українців після Другої світової війни і стверджує, що українці, хоча часто зі страху, подавали фальшиві інформації, щоб дістатися до Америки, не є більше винними, як інші перелякані війною люди. Але на думку автора статті, українці більше як хто інший відчувають що засуджується їх усіх, коли судять одну людину. Пригадуючи шість мільйонів українців замучених голодом в 1932-33 роках, стаття закінчується питанням чи можна дивуватися коли українці тепер підозрівають що виказка, яка є головним фактором засудження І. Дем'янюка була зумисно підфальшована совєтськими чинниками.

Приклад із справою Валюса цитує також у своїй статті під заголовком „Дем'янюк — надто багато сумнівів" відомий широко політичний журналіст Патрик Бюкенен. Він вірить беззастережно, що І. Дем'янюк є невинним і тому вважає, що коли Ізраїль виконає присуд смерти зробить цим помилку, яку не можна буде заховати і колись стане за неї перед судом. На думку П. Бюкенена процес, що тягнувся понад рік, не зменшив, а лише поглибив сумніви чи І. Дем'янюк справді є тим злочинцем, якого після так довгого часу розпізнали свідки. Автор уважає також, що так у Клівленді, як і перед судом в Єрусалимі І. Дем'янюк заховувався як звичайна людина, а не як злочинець.

Незвичайно цікавий є лист лорда Деннінга, довголітнього судді карного суду в Лондоні і члена Верховного суду Палати лордів, що його помістив лондонський щоденник „Дейлі Телеграф", під заголовком „Суд був протилежний до міжнародного права". У своїй дуже професійній оцінці лорд Деннінг стверджує, що Дем'янюка не можна було судити після ізраїльського права тому, що злочини, які йому приписують були доконані в часі, коли ще не існував Ізраїль. Отож, на думку англійського судді розправу можна було переводити лише на підставі міжнародного права, а на підставі саме того права не можна було депортувати Дем'янюка до Ізраїля і там судити, а до того повинен був бути покликаний міжнародний трибунал, такий,

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Цьогорічний український етнічний фестиваль відбудеться тут в днях 13-15-го травня ц.р., у Гарт Плаза в Дітройті. Відкриття відбудеться в п'ятницю, 13-го травня, о год. 6-ій по полудні при співучасті священства і представників міста. Під час відкриття буде коронація князівни фестивалю, Тані Кларк, учениці 12-го клясу української середньої школи Непорочного Зачаття. Цього року вибрано також молодшу князівну Олександру Фігач, учиницю 2-ої кляси школи Непорочного Зачаття. З нагоди Тисячоліття 81-ий Відділ СУА влаштовує виставку.

В АМЕРИЦІ

НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ цими днями появилася книжка Доналда Т. Рігена, колишнього шефа персоналу Білого Дому, яка викликала чималу сенсацію серед американського громадянства. Автор у своїй книжці описує президента Роналда Реґена як людину ввічливу, одначе Ненсі Реген він називає головним позакулісовим махінатором політики теперішньої адміністрації. Як уже інформовано, Ріген твердить, що Президент і його дружина сильно цікавились астрологією.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Регена шукає підтримки для свого міжнародного пляну допомоги для Філіппін. Запропонований плян на 10 біл. дол. впродовж наступних п'яти років включає допомогу таких країн, як Західня Німеччина, Японія, Тайван і Південна Корея, хоч не є відомо чи ці країни дали свою згоду на такий плян спільної допомоги.

В ОСТАННЬОМУ ТИЖНІ засоби масової інформації подали вістку про те, що віцепрезидент і кандидат на президентську номінацію від Республіканської партії Джордж Буш вже давніше знав про те, що панамський генерал Мануель Норієга є замішаний у постачанні наркотиків до ЗСА. Цю вістку зреферував йому колишній американський амбасадор до Панами Еверетт Бріґ. У відповідь на ці вістки виступив перед кореспондентами цей самий амбасадор і заявив, що таких вісток він віцепрезидентові Д. Бушові ніколи не реферував, бо в той час жадних конкретних доказів на це не було.

АСИСТЕНТ ГЕНЕРАЛЬНОГО прокуратора ЗСА Бредфорд Ренолдс заявив, що Едвін Міз, генеральний прокуратор ЗСА, якого обвинувачено в переступленні етичних засад, „є невинним, як тільки можна бути". У своєму виступі він скритикував недавній конґесовий звіт, кажучи, що це є „очорнюванням найнижчого рівня".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second-Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Партійний орган критикує партію

До різних совєтських газет, які в рубриці ,,Листи до Редакції", нарікали на всевладу компартії, що відсунула в тінь ради робітничих і селянських депутатів, заповіджених негайно після Жовтневої революції у 1917 році, приєдналася і московська ,,Правда", офіційний орган компартії СССР. Там теж це не редакційна стаття а ,,Лист до Редакції" В. Соліванова, партійного члена від 1972 року, але поміщений на цілій першій сторінці ,,Правди" та ще й із переносом на дальшу сторінку. Автор критикує партійну систему в СССР так різко, як дотепер такого не було в Совєтському Союзі. Він повторяє твердження попередніх авторів отаких ,,Листів до Редакції", що до партійного членства закралися навіть злочинні елементи і вимагає перевести чистку серед 19 мільйонів партійних членів, виключивши з партії усіх ,,паразитів і бюрократів". Пропонує теж зменшити число членів Центрального Комітету з 300 до 200. Закидає партійним вельможам ,,егоїзм, корупцію і брак компетенції". Щобільше, критикує традиційний протягом 70-ти років стан, в якому голос генерального секретаря партії вважається непомильним і рівнозначним з диктаторським наказом..

Британське пресове аґентство Ройтера, яке передало з Москви обширний зміст цієї появи на сторінках ,,Правди", стверджує логічно і правильно, що ,,Правда" не могла б містити щось таке без згоди від партійного генсекретаря, яким є Міхаіл Ґорбачов. Виникає запит: що спонукало Ґорбачова дозволити на публічну критику його власного найвищого партійного становища? Виринає теж сумнів, чи такого листа дійсно написав сірий і нікому невідомий В. Соліванов, чи це еляборат генерального партійного секретаріяту? В одному і другому випадку — це очевидна гра Ґорбачова, але що вона означає і куди вона зміряє?

Можна здогадуватися, що Міхаіл Ґорбачов, людина високоосвічена інтеліґентна і хитра, знає, що його найгрізнішим противником є саме той партійно-бюрократичний апарат, з усіма посідачами теплих становищ у фабриках, радгоспах, колгоспах та взагалі всіх клітин величезного бюрократичного апарату. Логічно, Ґорбачов, використовуючи газетну рубрику ,,Листів до Редакції" прагне створити загальний настрій, що це ,,голос народу" вимагає чистки адміністраційно бюрократичного апарату і що тоді, він, Ґорбачов, може використати такий настрій для виключення з партії отих всіх ,,егоїстів, паразитів і бюрократів".

Якби це йому, Ґорбачову, вдалося — то він дійсно закріпив би свою владу настільки, що міг би перевести реформи, заповіджені гаслом ,,перебудова". Але автор того еляборату у ,,Правді" не порушує однопартійної системи в СССР. Він тільки вимагає тайного голосування над кандидатами до Центрального Комітету і обмеження влади партії у користь ,,рад", які зійшли до фікції. Коментатор ,,Ройтера" твердить правильно, що це йде ,,нова боротьба кремлівських реформістів проти консервативних опонентів". Але чого хочуть оті ,,кремлівські реформісти" з Ґорбачовим на чолі — до цього часу ніхто у вільному світі, і тим паче в самому СССР, не збагнув.

Загально вважали, що лідером ,,консервативних опонентів" є партійний ідеолог Єґор Ліґачов. Але ми нічого не знаємо, як реаґує чи реаґуватиме опозиційний супроти Ґорбачова табір, очолюваний Ліґачовим. Загальновідомо тільки, що центральним питанням совєтської проблеми є економічна криза, яка загрожує імперії банкрутством. Конкретно, це банкрутство прийшло би, коли б забракло Москві золота на щорічну закупівлю мільйонів тонн зерна і збіжжя в Австралії, Америці, Арґентині, Канаді, і коли б настав в імперії голод, що вигнав би на вулиці маси, до яких приєднались би і деякі полки. Це не фантазія, а така реальна загроза, яка саме і винесла на поверхню кремлівської влади Ґорбачова з його ,,гласністю і перебудовою". Бо боротьба між ,,реформістами" і ,,консерватистами" прийшла на ґрунті розуміння загрози від економічні кризи і легковаження цієї кризи марксистськими фанатиками. Але сам Ґорбачов теж не зважується критикувати Карла Маркса — ані Леніна. І як він змінить дотеперішню систему однопартійної диктатури без партійних галапасів це загадка, розв'язку якої принесе щойно майбутність.

Андрій Качор

ПУЛЬС УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ЖИТТЯ В ДІЯСПОРІ

I.

У днях 18-го — 21-го жовтня м. р. відбулася в Торонто дуже цікава і важлива конференція провідних діячів і провідників кредитової кооперації в Канаді. Конференція відбулася під кличем: ,,Приспішений пульс нашого кооперативного життя".

На конференції було понад 350 учасників з усіх провінцій Канади. На жаль, було мало представників українських кредитових кооператив. А це велика шкода, бо треба тримати руку на живчику нашого кооперативного життя, також були дуже добрі та речево опрацьовані доповіді, що порушували майже всі проблеми кредитової кооперації у Канаді, які можна висловити коротко: як об'єднати якнайбільше число членів, молодих членів, що робити, щоб мати добрий провід і не втратити довір'я членів, як витримати конкуренційний тиск банків і різних фінансових компаній і як збільшити наші оборотові фонди, даючи членам добру обслугу, притримуючись нашої кооперативної ідеї і нашого кооперативного статуту.

У цьому ж самому часі, 19-го жовтня 1987 року, відбулося засідання Української Світової Кооперативної Ради в Чикаго, (УСКР), з участю членів Ради з Австралії, Канади і ЗСА, на якому обговорювано проблеми української кредитової кооперації в діяспорі, яка має такі самі, або подібні проблеми.

Голова УСКР О. Плешкевич з'ясував наявний стан української кооперації в діяспорі, яка об'єднує на коло 2-ох мільйонів українців у вільному світі- 118 тисяч членів, з оборотовим капіталом одного більйона долярів. Він звернув увагу, що оборотовий капітал у наших кредитових кооперативах за останніх п'ять років подвоївся — і це гарний позитив — але стан членів зростає дуже повільно. І це проблема, яка вимагає поважної застанови і позитивної розв'язки.

Цю проблему може українська кредитова кооперація розв'язати позитивно тільки при допомозі та практичній співпраці наших Церков, наших культурно-освітніх і інших національних організацій місцевого і крайового характеру. До того треба ще і сильнішої кооперативної самоорганізації, яка буде активніше працювати над освідомленням нашої громади про потребу організувати свій великий національний капітал за посередництвом української кредитової кооперації.

Цю працю мають виконати Крайові Кооперативні Ради (Українська Кооперативна Рада Канади, Централя Українських Кооператив Америки і Ради Українських Кооператив Австралії) під проводом Української Світової Кооперативної Ради. Одначе вони цієї праці успішно не виконають, якщо не будуть мати моральної і матеріяльної підтримки від низових кооператив. Без цієї допомоги, ці наші кооперативні надбудови, які побудовані на добровільній моральній базі, будуть теоретично існувати, але практично, на жаль, вони не зможуть виконати цього завдання, тобто завдання кооперативних надбудов. Коротко кажучи, най важливіше слово за провідниками низових кооператив.

* * *

А тепер пригляньмося цій проблемі ближче, так, як це розглядали на згадуваній вище всеканадській конференції кредитових кооператив, де існує подібна проблема, загального, не національного характеру.

Зі зростом суперництва між кредитовою кооперацією і банками та приватними фінансовими компаніями, саме життя вимагає від усіх кредитових кооператив сильнішої організації. У нашому випадку, це саме життя вимагає від нас усіх, від провідників і членів українських кредитових кооператив, не тільки дбати про фінанси, але ще більше дбати про національну свідомість наших членів, про господарську солідарність і співвідповідальність членів завідуючих органів, працівників у кредитових коперативах і всіх членів, бо всі вони разом відповідають за долю кожної нашої кредитової кооперативи у вільному світі.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Камерний концерт ансамблю ,,Нова"

У неділю, 24-го квітня ц.р., відбувся в Українському Інституті Америки концерт камерної музики ансамблю ,,Нова" — шкода, що це щойно перший концерт в біжучому сезоні. Керівником і душею ансамблю є піяністка Лариса Крупа. Програма дуже дбайливо дібрана, а те, що в ній був запланований теж один твір Василя Барвінського, мабуть притягнуло трошки більше, як звичайно, української публіки, яка чомусь ненадто звертає увагу на такі імпрези. І треба сказати як показав концерт, ансамбль ,,Нова" рішучо перейшов до кляси елітарних груп, число яких не надто велике. Не дивно, що авдиторія нагороджувала виконавців спонтанними і довготривалими оплесками.

Програма зачалася фортепіяновим тріо Д-дур віденського клясика Йозефа Гайдна в дуже елеґантному виконанні Франсін Поуст (скрипка), Еріка Фрідлендера (чельо) і Лариси Крупи (фортепіяно). Це створювало атмосферу для цілого концерту, а дотого було наче проєкцією рівня цілої імпрези.

Тріо а-моль Василь Барвінського (1888-1963) це зрілий твір, хоч в музичній спадщині композитора воно рахується як опис ч. І. Цей твір ставить і під технічним і під музичним оглядом високі вимоги до всіх виконавців — інструменталістів. Зміни темпа і часті модуляції розробки для смичкових інструментів ставлять не абиякі труднощі виконання, а безконечні зміни скорости вимагають постійної координаційної напруги для ансамблю. Барвінський подає в музичному тексті щодеякий час метрономічну скорість, маркуючи її двома числами — для вибору. ,,Нова" брала в кожному випадку число вище.

Варто згадати, що скрипкову партію у тріо відограла Лора Сітон, що мабуть вперше виступила в ансамблі ,,Нова". Вона солістка й ансамблістка різних груп в Америці, Англії й Канаді; своєю темпераментною грою вона була ідеальною партнеркою для Фрідлендера і Крупи. Приємно було спостерігати з яким ентузіязмом та з якою концентрацією усі виконавці грали тріо Барвінського. Можна сказати, що це найкраще виконання цього твору, яке було будь-коли взагалі.

Керівник ансамблю Лариса Крупа передала авдиторії добру новину: восені відбудеться концерт ансамблю ,,Нова" присвячений в цілості творами Барвінського.

Друга частина концерту принесла фортепіяновий квартет Ес-дур опус 87 чеського композитора Антоніна Дворжака (1841-1904). Твір

(Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрин

НТШ В ПОШАНУ МИКОЛІ ЧУБАТОМУ

(,,У пошуках історичної правди". Збірник на пошану Миколі Чубатому. 1889-1975. Редакція: Григор Лужницький і Ярослав Падох. Обкладинка: Богдан Титла. Ню Йорк. 1987. Стор. 546. Серія Записок Наукового Т-ва ім. Шевченка. Ч. 205)

Микола Чубатий, історик, який спеціялізувався в історії Церкви та історії українського права, був із львівських передвоєнних років тісно пов'язаний з Науковим Товариством ім. Шевченка і залишився до своєї смерти пов'язаним із цією першою і довгий час єдиною українською науковою установою. Прожив він 86 років (1889-1975). Дійсним членом НТШ був від 1928 року, як професор Духовної академії у Львові. На американському континенті віддав Науковому Т-ву ім. Шевченка дві історичні заслуги: 1) відновив НТШ в Америці у 1947 році і став його першим головою (головував п'ять років, причому став також президентом Головної Ради НТШ); 2) переконав провід Українського Конгресового Комітету, щоб із щорічного свого бюджету відкладати 20 відсотків на НТШ. З цього фонду, плюс пожертви окремих осіб, до яких звернувся був проф. Чубатий, НТШ закупило у 1950 році дім на 13-ій вулиці на долині міста Ню Йорку, зайнявши другий поверх цього дому, коли УККА мав свою канцелярію на першому поверсі. Цей будинок, правду кажучи, не заслуговував на горду назву ,,Дому культури", але служив обом тим передовим українським установам довгі роки, поки Український Конгресовий Комітет купив будинок при Другій авеню, знову ж НТШ закупило новий будинок на престижевій 4-ій авеню, біля Асторплейс, – 12-го квітня 1982 року, продавши старий будинок за поважну суму.

Тепер Видавнича Комісія й Управа НТШ в Америці вшанувала покійного професора Миколу Чубатого великою книгою, що її зредагували два фахівці тих ділянок науки, яким присвятив свій талант, знання і працю Микола Чубатий: Григор Лужницький, автор монументальної книги ,,Українська Церква між Сходом і Заходом" (1954, стор. 723) і Ярослав Падох, професор права в Українському Вільному Університеті.

Книга у честь Миколи Чубатого має присвяту цьому вченому вже у самому заголовку: ,,У пошуках історичної правди". Микола Чубатий пошукував правду в своїх творах, в історії Церкви і в історії українського права, пошукував правду як учений, дослідник, педагог і автор перахованих статтей та редактор журналів. І у творі, присвяченому Миколі Чубатому не менше як 19 авторів, професорів, науковців-дослідників, фахівців різних ділянок знання присвятили свої статті, що їм присвічувала велика ціль: пошукування правди. Деяки з тих авторів, як ось голова НТШ д-р Ярослав Падох написав Вступ, джерельну працю про життєпис Миколи Чубатого і спільно із проф. Дмитром Штогрином бібліографію праць Миколи Чубатого, як теж окрему фахову статтю про ,,Піонерські заслуги Миколи Чубатого в науці історії українського права". Василь Ленцик з'ясував заслуги Миколи Чубатого, як історика Церкви. Не всі автори встигли побачити цю книгу із своїми працями: Степан Горак, Августин Волошин, Юрій Фединський, І. С. Новосівський — з'єдналися з покійним Миколою Чубатим на тому світі. Крім названих авторами окремих статтей у цій книзі є ще учені Дмитро Блажейовський, о. І. Нагаєвський, Атаназій Пекар, ЧСВВ, Василь Ящун, Іван Тесля, Василь та Юрій Луців, В. Сенютович-Бережний, Микола Чировський, Юрій Кульчицький, Володимир Трембіцький Олександер Домбровський, Осип Кравченюк та Леонід Рудницький. Цей останній, науковий секретар НТШ, дав наприкінці книжки англомовний ,,Синопсіс" – огляд книжки з інформацією про Миколу Чубатого.

Редактори цього величенького твору завдали труду — хто знайомий з умовинами, в яких приходиться жити і працювати науковим дослідникам, той знає, як важко зібрати твори кільканадцяти науковців по вуха зайнятих своєю професійною та студійною працею. Книга зредагована зразково, з дійсним пієтизмом. На окрему увагу і признання заслуговує чотиристорінковий нарис наприкінці твору ,,Автори", щоб читач знав, що читає речі писані авторитетами, а не аматорами. Почесне місце у книзі віддано самому Миколі Чубатому: ,,Державний лад на Західній Області УНР" — стаття тісно пов'язана з активною участю автора у Листопадовому перевороті та творення уряду ЗО УНР ще перед актом Злуки 22-го січня 1919 року.

Цю суто наукову книгу для більшої прозорости і, може, влегшення перечитання її поділено на окремі частини.

На превеликий жаль, є у тому творі маленька ложечка дьогтю у бочці меду: технічно-друкарська сторінка, яка далеко не відповідає прегарному змістові книжки. На самому початку читач мусить здивуватися, чому римськими числами позначено сторінки також статті д-ра Ярослава Падоха та арабськими числами розпочато щойно від сторінки 33. У книжці на 548 сторінок є різні черенки на різних сторінках, є теж сторінки дуже ясні і дуже темні, це все вина філядельфійської друкарні, яка, видно, не звикла випускати у світ твори, до яких треба ставитися з пошаною.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Союзовець Року

Український Народний Союз від початку свого існування був братською установою. Цього року УНСоюз знову хоче вшанувати з-поміж наших членів одну особу, яка визначилася своєю добродійною працею на полі братської і суспільної діяльности чи в УНСоюзі, чи в громаді. Головна Канцелярія УНС вже приймає номінації від Відділів чи членів до 30-го червня ц.р. До 15-го липня ц.р. УНСоюз плянує вибрати одного з кандидатів на звання ,,Союзовця Року". Його ім'я і прізвище буде автоматично передане до Крайового Братського Конгресу Америки (National Fraternal Congress of America), як кандидата на звання ,,Крайового Братського Діяча" (National Fraternalist of the Year 1988).

Вибір кандидатів підлягає таким правилам:

- Під час його вибору кандидат мусить бути активним у праці свого Відділу;
- Не можуть бути вибрані такі особи: члени Головного Уряду УНСоюзу, його працівники і урядовці, працівники ,,Свободи", ,,Українського Тижневика", всі продавці забезпечень УНСоюзу, що отримують повну платню і ці, що їх вибрали минулого року.

Просимо урядовців Окружних Комітетів, урядовців Відділів і членів УНСоюзу про співпрацю. УНСоюз хоче запровадити традицію уділювання цієї нагороди за братську діяльність. Ваша співпраця причиниться до вшанування особи гідної цієї нагороди, поширення доброго імени УНСоюзу і вашого Відділу чи вашої округи, а також заохотить членів до дальшої братської діяльности.

Андрій Воробець
координатор братської діяльности

P.S. Просимо слати імена і прізвища кандидатів з коротким описом їх заслуг на адресу братського координатора: Ukrainian National, Association P. O. Box 17 A C, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07303.

Ярослав Падох

Американському НТШ — 40 років

II.

Збори схвалили створити окремий американський відділ НТШ, яке в той час існувало в Мюнхені під проводом недавно переобраного львівського голови НТШ проф. Івана Раковського та генерального секретаря й справжнього організатора відновленого Товариства, проф. Володимира Кубійовича. Збори обрали свою президію: голова — проф. Микола Чубатий, секретар — д-р Роман Осінчук, скарбник — о. Лев Чапельський. На черговому засіданні, **яке відбулося 24-го лютого 1948 року обрано новоприйнятих членів редакторів Луку Мишугу й проф. Льва Добрянського** членами контрольної комісії.

На засіданні обговорено низку організаційних справ, зокрема залегалізування новопосталого Товариства в ЗСА і його відношення до централі в Мюнхені, яка уповноважила проф. Чубатого закласти американський відділ та поширити його на Канаду й інші осередки української еміграції на Заході. Також обдумано справу допомоги як нашим науковцям в Европі, так і тим, що сюди прибувають, щоб уможливити їм поворот до наукової праці. Проф. Калина пропонував зразу взятися до збирання фондів для набуття дому української культури.

Хроніка подій з першого півтора року небагата. Праця йшла в напрямі ознайомлення давньої української громади з великим минулим Товариства та усвідомлення потреби продовжувати його діяльність в західнім світі. Поволі доповнювано число членів та збирано фонди на відновлення наукової праці й видань. Велике значення для популяризації НТШ принесли дві імпрези, зорганізовані при допомозі місцевих установ, а саме Свято культури, яке відбулося 25-го січня 1948 року з участю професора Колюмбійського університету Кларенса Меннінга, який одержав в тому часі почесний докторат Українського Вільного Університету. Проф. Меннінг промовляв також **на святі влаштованому у 75-ліття НТШ, яке відбулося 13-го березня 1949 року, у Фешен Інституті в Ню Йорку** при співучасті Любки Колесси. Ці роковини НТШ відзначили також наші громади в Брукліні, Рочестері, Баффало, Дітройті й Елизабеті.

Багато уваги присвячено допомозі нашим науковцям в Европі й тим, що вже прибули до Америки. Окрему заслугу в цьому мав д-р Осінчук, який зв'язався з тутешньою пральнею, яка залишену білизну дарувала НТШ для висилки жертвам війни. Залишилися в пам'яті **автора цих рядків комічно-серйозні картини роздачі** раніше присланих посилок професорам Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Великий перелім у праці прийшов у половині 1949 року. Із збільшеним числом новоприбулих іміґрантів збільшилося число членів тутешнього НТШ, здебільшого наукових членів, дійсних і кореспондентів й до того недавніх членів управи мюнхенської централі. У засіданні з 23-го червня того року взяли участь новоприбулі дійсні члени НТШ і водночас його управи в Мюнхені: професори УВУ Роман Смаль-Стоцький, Лев Окіншевич і Ярослав Падох та д-р Микола Шлемкевич, яких кооптовано до тутешньої управи. У засіданні взяли ще участь інші дійсні члени професори Володимир Січинський, Кость Кисілевський, Василь Лев та д-р Микола Андрусяк. Я. Падоха, який прибув до Ню Йорку 13-го червня 1949 року, управа обрала секретарем і водночас частинно затрудненим урядовцем із платнею 50 долярів місячно з обов'язком праці вечорами та в суботи й неділі. Це зобов'язання закінчилося з кінцем року.

Стільки з історії ранніх років нашої установи в Америці. Дальша історія свіжа в нашій пам'яті. Згадати б хіба ще, що головами нашого Товариства були покійні Микола Чубатий (1947-1952), Роман Смаль-Стоцький (1952-1969), Матвій Стахів (1969-1974), Осип Андрушків (1974-1977) та Ярослав Падох від 1977-го року.

Секретарями були Роман Осінчук, Ярослав Падох, Василь Ленцик, Кость Кисілевський, Юрій Фединський і довгі роки, не менше чверть століття, невтомний Роман Кобринський. Короткий час сповняли секретарські функції Володимир Січинський, Богдан Лончина і Михайло Дудра.

Перший статут американського НТШ був схвалений 9-го липня 1949 року, а урядове визнання нюйоркським стейтовим урядом, т. зв. чартер, спертий на провізоричні статті, був виданий 2-го береаня 1948 року.

Перший власний двоповерховий дім нашого Товариства в Ню Йорку при 302-304 13-ої вулиці придбано 26-го квітня 1952 року, а другий, теперішній чотириповерховий з двома пивницями, тридцять років пізніше в січні 1982 році. Тепер у наше 40-ліття плянуємо додати до нового будинку ще два поверхи призначені виключно для бібліотеки й архіву, які в останньому десятилітті імпозантно збільшилися. Рахуємо на дальшу громадську допомогу, зокрема фінансову. Доля НТШ так тісно пов'язана з нашою національною громадою, що вона ідентифікується з нею. Обі, доля і громада, були досі ласкаві для НТШ. Замикаючи баланс першого сорокліття, надіємося й докладатимемо всіх старань до того, щоб так і залишилося надалі.

Виклик нової дійсности

Внаслідок останньої війни, за відомостями поданими в ,,Хроніці НТШ", загинуло 29 дійсних членів, а 15-20 опинилися на засланні. Решта майже вцілості пішла на еміґрацію. У загальних зборах НТШ в Мюнхені, які в 1947 році відновили його діяльність, взяло рівно шістдесят відсотків усіх наукових членів львівського Товариства. Отож з повним правом можна ствердити виїмковий навіть у нашій дійсності факт, що НТШ у своїй більшості перенеслося на Захід. Згадані Збори, ствердивши це, схвалили продовжувати діяльність НТШ на чужині до часу, коли настане змога повернутися до Львова.

Внаслідок дальшої еміґрації передусім у заморські країни, особливо до З'єднаних Стейтів, Канади й Австралії, члени НТШ знайшлися в чотирьох країнах на трьох континентах, де й заклали окремі крайові НТШ, об'єднані спільно обираною Головною Науковою Радою. Так, леґально незалежні НТШ в Европі, ЗСА, Канаді й Австралії, на ділі вважають себе частинами давнього, єдиного львівського Товариства. Головна Рада, яку складають голови й делеґати усіх цих товариств, находиться під цю пору на американській території, а до її президії належать: Ярослав Падох (президент), Василь Ленцик, (генеральний секретар) та Богдан Стебельський (скарбник). Головами крайових НТШ є Аркадій Жуковський, голова НТШ в Европі; Роман Микитович, голова НТШ в Австралії, Богдан Стебельський, голова НТШ в Канаді й Ярослав Падох, голова НТШ в ЗСА. На сторожі зберігання давніх традицій та єдности Товариства, стоять статути усіх Товариств, сперті на статуті львівського, довоєнного Товариства.

Продовження буде.

Д-р В. Кассараба — лікар і музиколог

В минулому році зовсім непомітно для української громади в Чикаго, а тільки у вузькому колі своєї родини д-р Володимир Кассараба відзначив 70-ліття свого народження.

Д-р В. Кассараба належить до тих рідкісних лікарів, що, крім своєї професійної праці, люблять і займаються музикою і вже довгі роки насолоджують нас рідною музикою і піснею.

Разом з незабутнім д-ром Іваном Рудавським він часто виступав на різних українських концертах, а „Лікарська оркестра" під його проводом довгі роки розважала нас на товариських вечірках і сходинах. За це українська громада в Чикаго дуже вдячна д-рові В. Кассарабі та його побратимові св. п. Іванові Рудавському, а Українське Лікарське Товариство нагородило їх почесними грамотами на своєму лікарському з'їзді у Вашінгтоні в 1985 році.

Д-р В. Кассараба

—

Народився д-р В. Кассараба 31-го серпня 1917 року на засланні, в Ростові над Доном у родині правника Кирила Кассараби та Амброзії зі Сквіржинських. Середню школу закінчив у 1935 році у Стрию, Галичина, де його батько був суддею, а медичні студії — у Львівському медичному інституті в 1941 році. Спочатку він почав працювати як молодший асистент в університетській клініці інфекційних недуг. Подаючи медичну допомогу українським воєнним поворотцям, заразився і тяжко переніс плямистий тиф.

У 1941 році одружився з Лідою Карманською, з якою потім мав двох синів. В 1942 році перейшов на дволітню працю асистента патологічної анатомії у Львівському медичному інституті. При кінці Другої світової війни опинився у Відні, де завершив медичні студії докторатом. Його дисертаційна праця була на тему „Захворювання силікозою у Відні". Відтак працював він лікарем у Відні і Зальцбурзі аж до свого виїзду до Америки в 1949 році.

У ЗСА після нострифікації д-р Кассараба виконував практику загального лікаря, а від 1959 року спеціялізувався у радіології у ветеранському шпиталі в Чикаго, після іспитів став членом Американської Колегії Радіологів.

Як радіолог працював у Колюмбус, а відтак Бетесда лікарнях в Чикаго, де займав становище шефа відділу (від 1979 до 1983 року). У 1960-62 роках написав наукові праці „Айнгам синдром — спонтанна дактильоліза", „Мозгові опухи задньої ямки". Абстракт цієї праці був надрукований в американському журналі „Модерна медицина" у липні 1964 року.

Як активний член Українського Лікарського Товариства д-р Володимир Кассараба дав кілька наукових доповідей на лікарських сходинах та з'їздах, як, наприклад, „радіологічна діягноза серцево-судинних недуг" (панель на ширших сходинах УЛТПА в Чикаго 6 березня 1965 р.), „Метода масової перевірки для розпізнання вчасного рака грудей" (панель на науковому з'їзді УЛТПА в Клівленді 28-го травня 1976 р.), „Дошкірна, крізьпечінкова холянгографія у діягнозі жовтяниці" (на науковому з'їзді УЛТПА в грудні 1983 р.).

Але головна діяльність д-ра Кассараби виявилася на музичному полі. Музикою займався він з дитинства і вже в 1935 році брав участь у численних ансамблях легкої музики, акомпаньював у квартетах Є. Козака, О. Курочки і жіночій „Богемі", а також працював акомпаньятором у Львівській радіовисильні.

Музиці присвячує д-р Кассараба багато часу і на еміграції. Крім згаданої оркестри лікарів, був він музичним керівником жіночого тріо „Пісня" при СУА. Співпрацював також з театральною студією при парафії свв. Володимира і Ольги та з дитячим хором „Молода Думка".

Для всіх тих ансамблів аранжує і робить фортепіянові обробки, а для театральної студії компонує музику, аранжує та інструментує. Також опрацював для фортепіяна ряд пісень композитора Е. Садовського, які вийшли друком у Клівленді в 1973 та 1984 році.

Д-р Кассараба був довголітнім аранжером пісень і акомпаньятором баритона св. п. д-ра Івана Рудавського, з яким видав пластинку „Летять ніби чайки". За ними є численні концерти і безплатні виступи на академіях, громадських, церковних і лікарських імпрезах.

В осени 1986 д-р Володимир Кассараба на емеритурі, а весь свій вільний час віддає улюбленій музиці і українській громаді в Чикаго.

Складаємо нашому заслуженому лікареві-ювілятові щирі гратуляції і подяку та бажаємо йому багато здоров'я і радости в житті і сил до дальшої музичної праці на добро нашої української громади в Чикаго!

Д-р Павло Пундій

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Польської Народної Республіки ген. Чеслав Кіщак, який належить до реакційної фракції в комуністичній партії, а зокрема в Центральному Комітеті, заявив, що уряд радше воліє говорити безпосередньо із страйкуючими робітниками і не потребує посередництва представників забороненої профспілки „Солідарність". Взагалі урядові речники стараються ігнорувати наявність „Солідарности", не зважаючи на вимоги робітництва, постави церковної ієрархії і ява самого Папи Івана Павла II, дійсного оборонця вольностей для польського народу. Папа, як відомо, нарікав на брак „демократичних свобід" в теперішній Польщі і заявляв, що це є головною проблемою у відносинах уряду з народом. Польський диктатор ген. Войцех Ярузельскі, як виглядає з поведінки війська і поліції, не бажає допустити до поширення страйків і наказує здушувати їх вже в зародку, як це він зробив зі сталеварями в Новій Гуті і в Ґданську. Зрештою, Москва також денервується неспокоями в Польщі, які можуть пошкодити її політиці гласности і перебудови, тобто політиці Міхаїла Горбачова.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

— повідомляє: —

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

II-88

5,000.00 дол. — зі спадку бл. п. о. Івана Червінського;
200.00 дол. — Яків і Марія Білик (у першу річницю смерти брата і шваґра бл. п. Івана Фасалько);
по 100.00 дол. — Володимир і Стефанія Куштала, Лука Гайдукевич, Теодор Зубрицький, д-р Володимир Іванків (замість квітів на могилу бл. п. Софії Яців);
75.00 дол. — Олена Куса (у пам'ять сина бл. п. Володимира Біленького і невістки Тереси та мужа Івана Біленького);
по 50.00 дол. — д-р Володимир Коропей, Люба Артимишин, Мирон Білас, д-р Михайло і Марія Логаза (в пам'ять бл. п. Марії з Мотиків Заваликут);
45.00 дол. — Анна Варчак;
по 25.00 дол. — Антін Колтунюк, Ольга Муссаковська, Нестор Краєвський, Омелян і Юлія Урбанські, Юліян Сухар, Марія Попович, д-р Романа Навроцька (у пам'ять бл. п. Стефанії Балко), Евген Бачинський (замість квітів на могилу бл. п. д-ра Володимира Бачинського);
по 20.00 дол. — Ірена Новоженюк (замість квітів на могилу бл. п. д-р Володимира Бачинського), Анна Сташко;
по 15.00 дол. — Марія Турко, Варвара Швед;
по 10.00 дол. — Михайло Ліщинський, Іван і Марія Ґумовські, д-р Юрій Савицький, д-р Ірена Біленька, Г. Колибабюк;
по 5.00 дол. — Богдан Мисько, Теодозій Дячок.

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили:
600.00 дол. — Українська Фед. Кредитівка „Самопоміч" у Філядельфії;
100.00 дол. — д-р Олег Снилик;
50.00 дол. — Галя Слюзар (у пам'ять бл. п. д-ра Василя Бачинського і проф. І. Олексина);
40.00 дол. — Богдан Фарима.

На Коляду у Філядельфії зложили:
30.00 дол. — Іван Возьний з дружиною;
по 25.00 дол. — Роман Левицький, Осип Німилович, Володимир Чепіль, Володимир Бачинський;
15.00 дол. — Володимир Масюк.

Листа ч. 0097А — Коляда у Філядельфії — збирала д-р Татяна Цісик, зложили:
по 50.00 дол. — д-р Татяна і Зенон Цісик, Богдан Артимишин;
25.00 дол. — Ярослав Цюк;
20.00 дол. — Мирон і Марія Масюк;
по 15.00 дол. — Мирон Лущак, Мирон і Анастазія Саґатий.

Листа ч. 0044 — Коляда в Берліні, Сіклервіл, Віллємставн, Н. Дж. — зібрав і переслав Лонгин Світенко, зложили:
по 50.00 дол. — Л. і С. Світенко, А. О. Кобаса, Г. Кузьмінська;
30.00 дол. — Г. А. Стахнів;
25.00 дол. — І. Васюрко;
по 20.00 дол. — М. Д. Молдаван, О. Брик, М. Безпалько;
по 10.00 дол. — О. Дорога, М. І. Ковальчин, М. Ремчук;
по 5.00 дол. — П. Аркотин, Е. Ваповська, Й. Білинський, С. Нанашко-Сараджіан, Н. Аркотин, Й. Аркотин, А. Бабій.

Листа ч. 0032 — датки в Честер Спрінґс, ПА — переслав Теодор Фелишин, зложили:
по 20.00 дол. — Теодор Фелишин, Степан Мартиняк.

Збірка у пам'ять бл. п. Филимона Калитчука в Трентоні, Н. Дж. — зібрала Емілія Панасюк з рамени 11-го Відділу СУА, зложили:
25.00 дол. — Дарія Кузик;
20.00 дол. — д-р Володимир Коропей;
по 10.00 дол. — Михайло й Анастазія Бойцуни, Іван і Софія Головка.

Збірка замість квітів на могилу бл. п. Ярослава Трача — переслав д-р Святослав Клюфас, Сиракюзи, Н. Й., зложили:
25.00 дол. — Родина Башуцьких;
20.00 дол. — д-р С. Клюфас;
по 10.00 дол. — В. Дмитришин, О. Ґрипа, М. Каній, П. Карпишин, М. Кривий, М. Королишин, П. Луцишин, В. Майкович, І. Мигдаль, П. Пічкур, І. Пиндус, О. Шевчук, В. Фендор;
по 5.00 дол. — В. Білозор, К. Будзяк, Р. Данилюк, А. Гірняк, Т. Іванів, Е. Костюк, С. Купровський, В. Лебедь, П. Мацінів, І. Миколаєвич, М. Микитин, П. Олива, В.Стюрик, П. Романик, А. Рочий, І. Рись, Г. Свєнціцький, М. Фанок, М. Ярема, М. Тишко;
2.00 дол. — П. Батрух.

Листа ч. 0067А — збірка Укр. Патр. Т-ва, Відділ Геммонд-Манстер, ІНД. — зібрав і переслав Мирослав Лібер, зложили:
100.00 дол. — Володимир Бровар;
40.00 дол. — М. М. Лібер;
30.00 дол. — М. Гнатик;
25.00 дол. — Братство ім. св. Йосафата;
20.00 дол. — Степан Двояк;
по 10.00 дол. — Володимир Гриб, Володимир Турчиновський, М. і І. Гоповатий, Ярослав Крук, о. Кр. Б. Возьняк, Володимир Лехман, О. Войтечко;
по 5.00 дол. — Григорій Болошенський, М. Білик, Василь Кравчишин, Йосиф Луцик, Микола Івахів, Іван Василів, Василь Шевців, Степан Railway Мединський, Петро Бабій, П. Процик, Микола Біленький, Михайло Ткачук, В. Шуя;
2.00 дол. — Степан Іжак.

Листа ч. 2031 — збірка в Маямі Біч, ФЛ. — зібрав Франко Гурин, переслала Вероніка Цегельська, зложили:
по 50.00 дол. — Михайло й Ольга Ковальчук, Нац. Хор при Культ. Центрі в Голливуд, ФЛ.;
по 20.00 дол. — Франко Гурин, С. С. Левицькі, М. А. Івашко, Любомир Трач, А. Л. Маринюк, Юрій і Вероніка Цегельські, Борис і Теодозія Дурбак, Г. Е. Гильман, Павло Плечінь;
по 10.00 дол. — д-р Е. Жарський, Петро Ванаш, д-р М. Чировський, Ярослав Зварич, Григорій Гарбар, З. Питляр, Стефанія Диба-Ценко, Назаркевич, Богдан і Ева Лужняк, Антін Угляр, В. і К. Вільчинський, Павло Гарматій;
по 5.00 дол. — В. і Н. Дубас, Манько.

Коляда Укр. Патр. Т-ва, Відділ: Кергонксон, Н. Й. — збирала Галина Хамула, переслав Стефан Яць, зложили:
50.00 дол. — С. Н. Олексів;
по 20.00 — О. М. Смішкевич, О. В. Дудинський, В. Дутка, В. О. Тутка, д-р М. Крижановський;
по 10.00 дол. — Роман Равлюк, П. Швайка, Ольга Салук, Онуфрій Л., нечітке, Богдан Кондра, Петро і Лідія Яців, В. Я. Ціханський, Дарія Хухра, І. О. Денуценко, Микола Василяк, Р. Чучкович, І. Хоманчук, Б. Підлуський, Іван і Марія Паращук, В. Борецький, Г. А. Моклак, Безкоровій, Ст. Луканська, Галина Хамула, Зеня Ковальська, д-р О. Волянський;
по 5.00 дол. — М. Панох, Лев Зиман, Михайло й Ольга Борчак, Роман Цац, Михайло Скай, Я. Харчишин, Є. Рубчак, А. Шубак, С. Харина, І. С. Мороз, Іванна Болецька, Дарія Баран, нечітке, Магдалена Ориняк, М. Євчин, Іван і Віра Ґідей;
1.00 дол. — нечітке.

Збірка в Ню Гейвен, Конн. — зібрала і переслала Павлина Лодинська, зложили:
100.00 дол. — Михайло Кухній (передав Павло Палюга);
по 50.00 — Михайло Бурський, Михайло і Віра Валницький;
40.00 дол. — Лев і Орися Марків;
по 30.00 дол. — Григорій і Анна Ґіна, Лідія Фіцалович;
по 25.00 дол. — Іван і Інка Лодинські, Люба Данило, інж. Мирослав і Надія Троян, мґр Олег і Надія Микетей, Ґеня Добчанська, Орися Ларович;
по 20.00 дол. — Мирослава Белей, Катерина Іскат, Марія Марків, Іван і Марія Сова;
5.00 дол. — Михайло Панкевич.

Листи чч. 0048 і 0087 — збірка Окружного Відділу Укр. Патр. Т-ва в Нюарку, Н. Дж. — переслав ред. Василь Пасічняк, голова Відділу.

Листа ч. 0048 — збірку перевів ред. Василь Пасічняк, зложили:
100.00 дол. — Володимир і Катерина Воловодюк;
по 50.00 дол. — Володимир і Наталія Чайківські, Ірена Охримович, Стефан Гук, д-р Богдан Шебунчак, Василь і Дарія Пасічняк;
40.00 дол. — Ярослав Марусин;
по 25.00 дол. — Микола і Софія Пелачик, Лука і Галина Ґураль, Вірджінія А. Дячук, Іван Пелех, Ольга Дячук, Володимир і Лідія Таранко, Марія Ковблянська;
по 20.00 дол. — Юрко і Стефанія Заяць, д-р Володимир Базюк, Петро Дашко, Борис і Уляна Глинський, Слава Мороз Мишанич, Петро Зятик, Василь Осадчук, Володимир Кіцак, Евген Мороз, Володимир Ковблянський, Стефанія Богославець;
по 15.00 дол. — Михайло і Павлина Савка, Григорій і Ненси Чурпіта, Роман Ґраб;
по 10.00 дол. — Юрій Бачинський, Богдан і Оксана Богославець, Дмитро Кіцак, Микола Семанишин, Емілія Вох, Стефан Косоноцький, Роберт і Альойзія Карроль.

Листа ч. 0087А — збірку перевели ред. Василь Пасічняк і Марія Юркевич (44 відділ), зложили:
1,000.00 дол. — Федір і Албіна Луцишин — в пам'ять доньки бл. п. Віри (Дзідзі), що в наслідок автового випадку померла на 24-му році життя;
200.00 дол. — Александер і Ольга Смаль;
50.00 дол. — Евгенія Ратич;
по 30.00 дол. — Люба Лапичак, Михайло Лесько, Евгенія Ратич;
по 25.00 дол. — д-р Юрій Тритяк, Ярослав і Богданна Бігун;
по 20.00 дол. — Роман і Світляна Андрушків, О. Напора, Любов Коленська;
по 15.00 дол. — Ігор і Марія Кігічак, Ігор і Надя Загайкевич, Нестор і Ірина Басняк;
по 10.00 дол. — Ігор і Оксана Боднар, Джан Фікула, Марія Юркевич, Степан Кметь, Ярослав Пак, Софія Ориняк.

Листа ч. 1924 — збірка в Бостоні, МА — зібрав і переслав Степан Сідлярчук, зложили:
50.00 дол. — д-р Александер Стеткевич;
по 25.00 дол. — Степан Сідлярчук, Михайло Гайда, Ярослав Чайківський;
по 20.00 дол. — д-р Іван Дідюк, д-р Ярослав Рожанковський, д-р Роман Миколаєвич, інж. Петро й Оксана Пасецький, Адам Василишин, д-р Богдан Зозеля, інж. Ігор Микита, Дмитро Мельник, Яків Шеґрин, Андрій Витвицький;
по 10.00 дол. — Михайло Франківський, Григорій Чорній, Роман Федорів, Володимир Гетьманський, полк Роман Рондяк, Михайло Носаль, Зенон Касараба, Евстахій Василик;
5.00 дол. — Лев Каоапетян.

На Собор св. Софії в Римі зложили:
1,000.00 дол. — д-р Петро Пшик;
1,000.00 дол. — д-р Роман і Наталія Кравчук;
25.00 дол. — Євдокія Мартинів.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, Pa. 19117

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

найважливішою діяльністю є суто союзова робота. Це означає постійна акція у напрямі приєднування нових членів для Батька-Союзу й тим його розбудовувати та скріплювати. Про це також не менше дбає Округа Дітройту.

Труднощі існують в організаційній ділянці. Ті організатори, що втішалися успіхами два-три десятки років тому, сьогодні вже тільки спорадично здобувають нову десятку членів. І це зовсім не легко. Про це знають та різко відчувають секретарі на місцях, знає про це „гора", тобто Головний Уряд УНС, із надходячих звітів.

Ще кілька років тому всі нарікали, що УНС не вводить модернізації обезпеченевих плянів і тому не можна сподіватися успіхів в організаційній праці. Але врешті змодернізовано пляни, ще й до того аж надто сприємливо дешеві вони. Таким чином УНС вивінував організаторів новим товаром, що підходить широким колам покупців. Це ясно давалося бачити та розуміти на загальному семінарі 27-го вересня 1987 року, де так ясно насвітлювали ці справи д-р Іван Флис, мгр Уляна Дячук і Володимир Сохан.

Одначе на „вужчому" семінарі в неділю, 24-го квітня ц.р., проаналізовано детально більшості плянів і їх користи. Цим переконливо доказано, що УНСоюз не тільки витримує конкуренції більйонових неукраїнських кампаній, але користи які дає українській спільноті взагалі, а окремим членам (стипендії, позички тощо), зокрема від інших компаній його сподіватися неможна.

Головним та єдиним прелегентом семінара був головний секретар В. Сохан. Цим разом більше чим будь-коли виявився знавцем свого діла. У приступній формі та переконливо представляв кожну деталю про нові пляни забезпечення.

Три десятки учасників, представників 10-ти місцевих і позамісцевих відділів з повною увагою прослухали цей наскрізь цікавий та вартісний семінар. Це наглядно виявилося із цілого ряду речевих питань, які поставлено, прелегентові під кінець семінара. Загальний висновок ясно вказує, що УНС дбає про своїх членів та про цілу українську спільноту, зокрема бере під увагу її фінансові потреби.

Остається одне головне завдання: шукати доріг до нових проспектів, яких у громаді (та скрізь) дуже багато. Тут для молодих людей прямо жнива. Треба тільки зрозуміння та трохи доброї волі. А користь для організаторів і нових членів наглядна.

Хочеться вірити, що умови нових плянів стануть популярними серед молодих людей, і з часом організаційна робота та наслідки значно покращають.

За добре проведений семінар належить признання В. Сохановi, а за його організацію Управі Окружного Комітету УНС.

Сумнів...

(Закінчення зі стор. 1)

як у процесі в Нюрнбергу. Лорд Деннінґ пише, що процес переведений в Єрусалимі мав усі познаки расової і політичної помсти, найкращим доказом чого була атмосфера в часі процесу, а вже особливо в часі відчитання присуду смерти, коли публіка била браво, танцювала і кричала з радости. „На присудах смерти, які я видавав, панувала завжди мертва тиша", — закінчує свого листа до редакції лорд Деннінґ.

Не менш цікавий і більше промовистий є лист уцілілого з Тремблінки жида Френка Штіфеля до газети „Стемфорд Адвокет", батько якого загинув у Треблінці. Ф. Штіфельові здається немов він чує слова свого батька: „Не осуджуй нікого, поки ти не є на 100 відсотків певний, що ти правий. Не осуджуй ніколи тоді коли ти сердитий. Почуття кривди, це мряка, яка закриває справжню картину".

А далі Ф. Штіфель розглядає фактор часу, який проминув від злочинів у Треблінці і ставить питання чи він міг би розпізнати з цілою певністю обличчя осіб, що убили його батьків чи інших, у концентраційних таборах. Він відповідає сам на це питання, що не є можливим розпізнати після так довгого часу. І він ставить питання чи оцих кілька свідків, що вказали пальцем на Дем'янюка, як вбивцю, розпізнали б його на вулиці Єрусалиму?

Закінчує свого листа цей уцілілий з Треблінки закликом, щоб не повторяти історії і слів, за які жидівство цілого світу може терпіти наступних тисячі років.

Багато місця посвячує справі присуду І. Дем'янюка західньонімецька преса. Кореспондент „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ" з Єрусалиму Бернгард Гаймріх написав дуже обширну та вичерпну статтю на цю тему з аналізою присуду смерти, в якій, як усі інші аналітики цієї справи, він підкреслює, що в осередку цілого процесу, стояла проблема ідентичности виказки та особи І. Дем'янюка, як „Івана Грозного". І він осуджує реакцію публіки на присуд, як невідповідну та стверджує, що в цілому процесі не йшлося про І. Дем'янюка і про це, що він зробив але про те, щоб населення Ізраїля, особливо молодше, не забуло історії жидівського народу, а передусім голокосту. Треба було саме у сорокріччя існування ізраїльської держави пригадати всім скільки крови пролляли жиди і це, а ніщо інше, було причиною такого процесу і такого присуду. Ця ціль, однак, на думку, автора статті, розплилася в банальності перебігу цілого процесу, який не справся на історичному почутті вини і кари, а на дрібничках різниць у виказці і т.п.

Б. Гаймріх підкреслює, що для кращого враження деякі речі в часі процесу та його інтерпретації з розмислом промовчувано, як наприклад факт, що смертний присуд І. Дем'янюка є вже третім в Ізраїлі, а не другим після Айхмана, як це загально тепер пишуть. Промовчано зовсім, що в 1948 році в Ізраїлі засудили на смерть і виконали присуд жидівському майорові Тублянському за зраду. Але в рік після розстрілу відновили прослідження цієї справи і виявилося, що Тублянський був невинний. За цей фальшивий присуд покарали предсідника суду одним днем в'язниці та не дістав він місця шефа тайної поліції, про яке старався.

Свій довгий звіт про процес і присуд закінчує Б. Гаймріх ствердженням, що лише для дуже малої кількости жидів таке закінчення видається тріюмфом права над несправедливістю.

„Радянська Україна" з 21-го квітня ц.р. повідомляючи про присуд І. Дем'янюка подає, розуміється, що обвинуваченому належиться кара смерти і що один із свідків, колишній в'язень з Треблінки П. Епштайн закликає уряди ЗСА і Канади видати „інших нацистських воєнних злочинців", яких багато переховується в цих країнах". Але при тому „Радянська Україна" стверджує що більшість американських обсерваторів і журналістів уважають, що кару смерти замінять на доживотну тюрму.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" ч. 80 з 29-го квітня ц.р. у дописі „Фльорида почала святкувати 1000-ліття Хрищення України" у передостанньому абзаці треба читати: „До цих жертводавців долучився колишній наш парох, що здвигнув наш храм Божий, о. д-р Ізидор Нагаєвський та колишній наш парафіянин у творенні нашої парафії Стефан Яворський".

КВИТКИ НА ФЕСТИВАЛЬ

Ню Йорк. — Товариство Сеньйорів при ОУА „Самопоміч" повідомляє, що є для розпродажу квитки на Український фестиваль в Ґарден Стейт Центрі в Ню Джерзі, який відбудеться в суботу, 18-го червня ц.р. Автобуси туди від'їдуть о год. 10-ій ранку того ж дня з рогу Другої авеню, та 10-ої вулиці в Ню Йорку. Поворот по концерті. Квитки на автобуси, включаючи концерт, по 15 дол. можна купити в ОУА „Самопоміч", 98 Друга авеню, від вівтірка до суботи в часі від год. 10-2-ої по полудні. По більш точні інформації слід телефонувати на число: (212) 777-1336.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 9-го травня 1988 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча
ДРУЖИНА І МАМА

бл. п.

ТЕКЛЯ ЛЕЩУК

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 11-го травня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 12-го травня ц. р. в тому ж заведенні. **СЛУЖБА БОЖА** о год. 9:30 ранком в церкві св. Юра в Ню Йорку, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар св. Духа в Hamptonburg, N.Y.

В глибокому смутку:
муж — КОНСТАНТИН
донька — ЛІДА
кузен — ОЛЕКСАНДЕР ҐУДЗЯК з родиною
кузинка — ВОЛОДИМИРА САДІВНИК
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді та Україні

ВІТАЙМО СЕРЕД НАС РУДЕНКІВ!

З далекого Алтайського краю, з заслання, після короткої затримки у Західній Німеччині, до ЗСА прибули відомі політичні в'язні, борці за національні та людські права Микола Руденко і його дружина Раїса.

Він, за характеристикою генерала Петра Григоренка, Людина Добра, Правди і Людяности. Він — поет, філософ, співзасновник і Голова Української Гельсінкської Групи (УГГ).

Вона — розділяє погляди свого чоловіка. Поширювала думки і поезію його. За це, за вірність Правді й чоловікові, дістала десять років ув'язнення.

У п'ятницю, 11-го березня, з ініціятиви православної парафії святого Андрія Первозванного Вашінгтону й околиць і Вашінгтонської Групи Українських професіоналістів відбулася перша зустріч з Раїсою Руденко. Сподівалися, очевидно, привітати обох, але Микола Руденко не зміг приїхати. Колишні рани не дозволяють йому рухатися так, як він хоче, особливо весною. Гаряче привітали вашінгтонці Раїсу Руденко, дуже тепло.

Вітаючи гостю, голова православної парафії святого Андрія Первозванного д-р Ігор Масник, між іншим, сказав про радість, яка охопила тутешніх українців, тому що „голос Руденка лунатиме тепер нестримно з Заходу та пробиватися буде назад на Україну, де вже не можна буде його придушувати, арештувати чи заслати в табори. Радіємо, бо голос цей надхне, підштовхне інших — молодих мислителів, письменників, поетів до нової праці, що остаточно мусить вивести нас на належне нам місце у світовому маштабі. Хотілося б сьогодні, — продовжував д-р І. Масник, — подати руку Миколі Руденкові, глянути йому в вічі та зачепитися від нього цією енергією, пристрастю, його вогнем".

З вірою в майбутні нагоди мати такі зустрічі з Миколою Руденком, д-р Масник висловив радість з приводу зустрічі з пані Раїсою.

Чергове привітання було від Голови вашінгтонської групи українських професіоналістів адвоката Дарії Стець, яка просила вітати Миколу Руденка і побажала йому швидкого видужання. Вона згадала у своєму привітанні, як деякі члени вашінгтонської групи українських професіоналістів багато попрацювали, щоб Конгрес і Сенат та уряди інших країн знали про боротьбу Голови Української Гельсінкської Групи письменника М. Руденка та його дружини Раїси і про інших політичних в'язнів.

Дарія Стець підкреслила, що її друзі вважають своїм обов'язком пам'ятати про переслідуваних на Україні і працювати для них. І вона від щирого серця привітала від імени українських професіоналістів гостю у Вашінгтоні та побажала їй і її чоловікові багато успіхів на новій для них американській землі.

Орест Дейчаківський привітав Раїсу Руденко від імени Конгресової Гельсінкської Комісії та її керівників — конгресмена Гоєра та сенатора Деконсіні і прочитав листа-привітання, в якому, зокрема, сказано: „Радісно вітаємо Вас з приїздом до міста Вашінгтона, де ми впродовж останніх 12-ти років подивляли і підтримували Вас і Вашого чоловіка Миколу у Вашій завзятій та відданій боротьбі в обороні українських національних і людських прав... Ваша доля стала символом української долі і прагнення до волі. Хоч радіємо вашим приїздом та приїздом інших українських політв'язнів, ми не смієм забувати інших членів гельсінкської групи, які і далі караються у концтаборах і засланнях: Василь Овсієнко, Віталій Калиниченко, Іван Кандиба й інші. Ми запевняємо Вас, що наші старання в їхній обороні будуть продовжуватися...".

На закінчення О. Дейчаківський висловив від імени членів Комісії побажання щастя в ЗСА — прибраній новій країні.

Орест Дейчаківський передав копію публікації документів Української Гельсінкської Групи, яку Комісія видала останнього року з нагоди 10-ої річниці створення УГГ.

Потім попросили до слова-привітання проф. Григорія Костюка, почесного Голову закордонної організації українських письменників „Слово".

Професор Костюк нагадав про несправедливий засуд Миколи Руденка на 10 років. Та не зважаючи на протести і прохання, всесоюзний держиморда, за характеристикою професора Костюка, не відкликав кару. Але і Микола Руденко і його вірна героїчна дружина витримали, перенесли всі муки і ось бажання здійснилися: вони — серед нас. І проф. Костюк привітав борців за витримку і за прибуття на волю. Він також згадав нинішні виступи на Україні відомих письменників, які від глибини серця кричать, взивають до вищої сили за всі злодіяння, які сталися в добу Сталіна. Вони багато говорять того, за що Миколу і Раїсу Руденків та багатьох інших синів посадили в тюрми і післали на смерть. Але коли доходить справа до того, щоб зробити якісь висновки, то тих висновків нема.

На закінчення Г. Костюк попросив передати М. Руденкові, що він і його друзі душевно, духом своїм, завжди були і є з ним. І побажав щастя на новій американській землі.

З коротким словом-привітання виступив також керівник видавництва „Смолоскип" Осип Зінкевич. Він говорив про те, що доля поєднала Миколу Руденка з видавництвом „Смолоскип". Це видавництво видало п'ять його творів: „Хрест", „Я вільний", „Прозріння", „Орлова Балка" і „На дні морському". О. Зінкевич висловив радість, що поема „Хрест" з'явилася також англійською мовою в перекладі Романа Татчина та запевнив, що його видавництво й він з друзями готові завжди прийти Раїсі та Миколі Руденкам з допомогою у всіх творчих пошуках і плянах.

Раїса Руденко подякувала окремим особам і організаціям, Міжнародній Амнестії та всім іншим за їхні старання допомогти Руденкам, як вона сказала. „Присутність наша, підкреслила вона, є доказом того, що всі ті зусилля не були даремними". Подякувала також українцям діяспори за величезну працю, яку виконується, за збереження мови, культури і тим самим української нації. Вона назвала подвигом те, що робить еміграція. Окрему і велику похвалу віддала жінкам. Саме вони в дитинстві прищеплюють дітям любов до України. Перейшовши до подій на Україні, сказала, що українські селяни ще й досі зберігають всі українські звичаї. У селах покищо панує українська мова і працюють україномовні школи. На маленьких клаптиках землі українські матері виховують майбутніх героїв.

Нагадуючи про гірку долю батьківщини за багато століть, вона підкреслила, що Україні потрібні були герої і вона має їх. Вони народжуються з покоління в покоління. Вони є й тепер. Боротьба триває. Україна живе!

Раїса Руденко нагадала імена героїнь Катерини Зарицької, Галини Дідик, Алли Горської, Олени Антонів, вшанувала й пам'ять Василя Стуса, Гелія Снєгірьова, Валерія Марченка, Юрія Литвина, Володимира Івасюка, Ростислава Палецького, Віктора Кіндратишина... Всі вони, як сказала Р. Руденко, вмерли за любов до України. А скільки загинуло безіменних героїв? Їх було багато. Ще й досі караються в таборах смерті Іван Кандиба, Микола Горбаль, Василь Овсієнко, Март Ніклос, який хоч є естонцем, у таборі став членом Української Гельсінкської Групи, Іван Сокульський, Віталій Калініченко, Петро Рубан, Григорій Приходько, Петро Саранчук, Євген Поліщук та інші... Всі вони перебувають і досі в страшних радянських концтаборах, а мужні Левко Лук'яненко, Юрій Бадзьо, Микола Матусевич — на засланні.

Назвала Раїса Руденко і героїнь жінок, які живуть: Марія Пальчак, Дарія Гусяк, Ірина Сеник, Оксана Попович, Оксана Мешко, Ніна Строката, Ірина Калинець, Стефанія Шабатура, Ольга Нейко, Надія Світлична. Дехто з них пробув у тюрмах і концтаборах по 25 і більше років.

„Тоді, коли вони відсиджували свої строки, я і гадки не мала, що й мене спіткає така доля, — зазначила Р. Руденко. — Я просто робила те, що підказувало сумління". І висловила гордість, що побувала там з ними. Вона зупинилась на Мордовському концтаборі, „де жила їхнім життям, де кожне деревце нагадує українську жінку — політичного в'язня. Милуючись берізками чи підливаючи кущики, я ніби розмовляла з Катериною Зарицькою та Одаркою Гусяк. Гортаючи старі українські журнали, я ніби чула голоси Ірини Сеник та Ірини Калинець. Кожна з них щось залишила для наступних політичних в'язнів. А вони прийдуть. Така дійсність. Радянська влада пильно стежить, щоб на Україні не було свідомих українців. Якщо ж когось запідозрять в цьому страшному злочині, то таборів йому не минути. Спочатку я була дружиною політв'язня, — підкреслила Раїса, — а потім і сама стала політв'язнем. Щойно тоді змогла порівняти долю в'язнів з долею їхніх родин". Біль, який переживають родини, за словами Раїси, не менший, якщо не більший, особливо у матерів, дружин, дітей. Вона нагадала свою маму, материнські сльози, розпач, муки... і не витримала. Відчувалось, що вживає великих зусиль, щоб вгамувати сльози, які таки проривались і зрадили тендітність душі, гордої перед карателями політичної каторжанки.

Вона говорила про жінок, які чекають на своїх чоловіків по 12,15,30 років. Дружина Л. Лук'яненка все ще чекає свого чоловіка. А він вже відсидів 30 років і ще п'ять мусить відсидіти.

Жінки виховували дітей, возили їх до батьків у табори на побачення, далеко від України. А скільки разів неодній з них доводилось нізчим вертатися назад: їх на побачення з чоловіками не пускали.

Ольга Тиха поховала свого чоловіка Олексу Тихого. Зібрали між друзями гроші. Поставили пам'ятник. Інші рідні, наприклад, Горбаля, по дорозі до нього відвідують могилки — сьому Ю. Литвина і дев'яту В. Стуса.

„Могили, номери, страждання матерів і жінок, дітей. А ти вільний і нічого не можеш зробити. У цьому і з цього народжуються майбутні герої. Інколи охоплює розпач, бо куди не підеш, кого не спитаєш з офіційних, скрізь чуєш ту саму відповідь: 'Засуджений правильно'. І нічим не пробити цієї злочинної стіни байдужости. Лише тепер з'явився закон, щоб судові органи давали конкретнішу відповідь людям. А в яких умовах живуть в'язні? Про санітарні чи гігієнічні умови в деяких випадках навіть говорити не можно". Вона нагадала, який жах охоплював людей, коли її вели під конвоєм автоматники. Вони і спереду і за нею, а ще й з собаками службовими. А коли питали навіть такі, що були рецидивістами, то їм казали, що це ж ведуть шпигунку ЦРУ.

А зони суворого режиму? А ставлення деяких каґебістів? Щоб викликати ненависть до політичних, поширювали брехні, що, мовляв, політичні одержують від Міжнародного Червоного Хреста 50-кілограмові пакунки з різними харчами. Праця каторжна дуже важка. Норми великі. Виконати їх важко. Але в'язні допомагають одні одним.

Розповіла Р. Руденко про карцери, про нацьковування неполітичних на політичних, про режими, про привиди, які з'являються там, де хтось помер насильницькою смертю і його смерть не помстилась. Стара сільська жінка, наприклад, дістала десять років за те, що назвала СССР царством сатани. Було нелегко, але на зло ворогам перетворювали смітники на квітники, щоб через рік каґебісти перекопали увесь табір, шукаючи таємної радіостанції. Бо як могла попасти з табору телеграма президентові Реґенові з привітанням з нагоди переобрання його вдруге на пост президента?

Раїса Руденко відсиділа десять років за збереження творів свого чоловіка Миколи Руденка. Читанням його творів вона і закінчила свою зустріч з українцями Вашінгтону й околиць.

Вашінгтонець

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Вісті з Чикаго СК СУМ „Крила" — „Вокандa" СК 1:0

Цими змаганнями перша дружина „Крил" розпочала весняну рунду сезону копаного м'яча. Клюб „Вокандa" — це один з найслабших клюбів дивізії, в якій виступають „Крила". Переможнього голя для нашої дружини здобув Тарас Яворський. Якщо йдеться про перебіг гри, то, на жаль, пройшла вона на низькому рівні. Слабо показали себе „Крила", які в порівнянні з попередніми роками, залишилися тільки тінню. Залишилося в дружині лише шість футболістів українського походження: Л. Куличенко, І. Борук, П. Куляс, Т. Яворський, В. Базилевич і Т. Савковий. Решта змагунів — чужинці, грають копаний м'яч, типовий для американських коледжів, системою „копнув вперед — і біжи".

В дружині, котра цілу зиму грала в турнірі у закритій залі, вистарчило сили тільки на першу половину. Задовільно заграли тільки рутинований Левко Кулінченко та найкращий на площі Ігор Борук.

Юнацька дружина „Крил" перемогла юнацькі клюби „Фальконс" — 3:2 і „Парк Ріаж" — 4:1. Відновлена дружина УАСТ „Леви" зазнала поразки з клюбом „Марунс" вислідом 0:3. Дружина сеньйорів програла зі своїми польськими „однолітками" з клюбу „Королівський Вавель" вислідом 1:2.

Мирон Дахнівський

Шаховий турнір українців Торонто

12-27-го березня ц.р. відбувся 14-ий з черги шаховий турнір українців за першість міста Торонта. Господарем турніру було СТ „Україна" під проводом ланкового Андрія Лупиняка. Звітовий турнір був однією із спортових імпрез для відзначення 40-річного ювілею існування СТ „Україна". Турнір офіційно відкрив голова Т-ва Володимир Ігнатович.

У змаганнях взяло участь дев'ять найкращих українських шахістів Торонто (колишніх першунів). З різних причин не змогли взяти участі в турнірі В. Шелепінський і О. Харченко, минулий чемпіон і власник трофею.

Турнір пройшов системою льосувальної гри круговою системою (кожний з кожним). Змагання проходили завзято, про що свідчить факт, що ні один шахіст не відступив від шахівниці без поразки. Першенство турніру здобув Михайло Москаль. Він грав спокійно й опановано кожну партію, програв тільки Павлові Безкачкові, який у свою чергу зазнав поразки з Богданом Назарком, зайнявши друге місце. Учасники турніру зайняли місця у такій послідовності: 1). Михайло Москаль — 7 точок, 2). Павло Безкачко — 6.5, 3). Богдан Назарко — 5, 4). Степан Пінчак — 5, 5). Богдан Степаненко — 4.5, 6). Андрій Лупиняк — 3.5, 7). Василь Славич — 2.5, 8). Маркіян Комар — 1, 9). Петро Мочаренко — 1.

На річній зустрічі членів і симпатиків СТ „Україна" 2-го квітня ц.р. першунові турніру М. Москалеві трофей та нагороду 100 дол. вручив голова ЛВУ мгр Т. Буйняк, підкреслюючи значення усіх ланок спорту у вихованні молоді. Другу нагороду в сумі 50 дол. вручив П. Безкачкові Андрій Коморовський, колишній футболіст СТ „Україна", Львів. Третю і четверту нагороди вручив голова Т-ва В. Ігнатович, гратулюючи переможців та дякуючи шахістам за участь, а ланковому А. Лупинякові — за зорганізування цього турніру.

Богдан Назарко

УСВТ „Чорноморська Січ" бере участь в Українській Олімпіяді

У „Свободі" з 29-го квітня ц.р. була поміщена нотатка М. Б-ій, в якій автор подав неповні дані про участь спортовців „Ч. Січі" в Українській Олімпіяді. Крім двох дружин футболістів, разом 36 осіб, жіночої відбиванкової дружини — 10 змагунок, братимуть участь дев'ять плаваків і плавачок, п'ять шахістів, шість гольфістів, три змагуни настільного тенісу, чотири змагуни (-ки) тенісу і шість футболістів-сеньйорів у збірній УСВТ" Ч. Січ" — УСО „Тризуб". Отже, разом 85 змагунів і змагунок.

Нові осяги Д. Матківського

Продовжується сезон тенісу учнів середніх шкіл Ню Джерзі. У своїх чергових першенських змаганнях Данило Матківський, один з найчільніших юнаків тенісової ланки УСВТ „Ч. Січ", переміг таких конкурентів: 14-го квітня Криса Керей (середня школа Медісон Боро) — 6:0, 6:0, 25-го квітня Джона Кравчика (с. школа Дельбартон) — 6:3, 4:6, 6:1 і 27-го квітня Джоу Буда (с. школа Байон) — 6:0, 6:0.

„Стар Леджер", найбільший американський щоденник у Нюарку, Н. Дж., з 26-го квітня ц.р. на спортовій сторінці відзначив чергову перемогу цього талановитого українського спортовця заміткою під великим наголовком. На жаль, Данило з огляду на шкільні виступи не зможе взяти участи в турнірі Української Олімпіяди, як теж його сеотра Роксоляна, найвизначніша змагунка „Ч. Січі", минулорічна чемпіонка жіночої групи УСЦАК, яка підготовляється до великого крайового турніру ЗСА.

(от)

УСК Ню Йорк — „Квінс Юнайтед" 0:1

У неділю, 24-го квітня ц.р., в чергових першенських змаганнях ІІ-ої дивізії Космополітальної ліги, перша дружина УСК-у зазнала знову мінімальної поразки 0:1, цим разом з клюбом „Квінс Юнайтед" — лідером підгрупи „сині". Як звичайно, наша дружина нічим не відрізнялася в грі від лідера, за вийнятком вміння напасників використати можливості здобути голі. Під цим оглядом суперники були кращі і вони зуміли здобути свого єдиного голя зустрічі з наріжного копу. В 55-ій хвилині Семеляк успішно оборонив карний стріл, що його не зовсім вдало зарядив суддя проти нашої дружини. Після цих змагань УСК дальше займає в показнику табелі ігор восьме (передостаннє) місце.

ІІ-га дружина перемогла резерву „Квінс Юнайтед" високим вислідом 6:0 і цим самим вийшла в показнику табелі на друге місце. Тепер провід футбольної ланки УСК-у підготовляє свою дружину до участі в Українській Олімпіяді, що відбудеться наприкінці цього місяця.

С.К.

Камерний...

(Закінчення зі ст. 2)

був написаний в 1889, а виконаний у Празі у 1890 році.

Дворжак вийшов з скромних побутових обставин і нелегко доводилося йому пробиватися вгору. Проте він мав щастя жити в часі незвичайно сприятливої для талантів музичної атмосфери в Середній Европі. Він, у міру свого розвитку мав контакти з багатьма визначними постатями музичного світу, які були йому прихильні — і то до найбільших включно. Згадати б тільки Йоганнеса Брамса, який не тільки допоміг Дворжакові дістати державну стипендію, але також промостив йому дорогу до престижевого музичного видавництва Зімрока, а опісля — після особистого знайомства — був з ним у великій приязні.

Дворжак був композитором широкого діяпозону. Його музика багата на свіжу винахідливість, пульсує живою ритмікою і повнокровною сонорністю. Він черпав соки теж з слов'янських народних танків і пісень.

Фортепіяновий квартет Ес-дур, який був у програмі концерту, є дуже характеристичний для манери писання Дворжака. Головну тему експонують у першій частині твору смичкові інструменти, а як відповідь на них — і протиставленя їм — приходять каскадні акорди фортепіяно, які ту саму тему уводять наче з іншого джерела плинним леґато в низькому реґістрі. Конфронтація цих тем завершується щойно при кінці першої частини. Друга частина мелодійно багата й широка своїм засягом. Знову ж в третій, мрійливий вальс є перериваний неспокійно — тривожними мотивами, а Фінал має багато черствого гумору і деякої рубашности в ритмі, хоч написаний у тональному мінорі.

Виконавці квартеру Дворжака: піяністка Лариса Крупа, скрипка Франсін Поуст, альтистка (віоля) Крістін Семпсон і челіст Ерік Фрідлендер. Тут альтистка Семпсон нова в колективі. Її роля особлива тому, що Дворжак сам грав у своїх камерних творах на альті та в композиції надавав цьому інструментові виразнішу, а подекуди навіть railписову ролю. Альтистка Семпсон була на висоті свого завдання.

Виконання квартету Дворжака було не менше надхненне як і виконання обох тріо. Тут немає потреби вирізняти індивідуальних виконавців: вони творять один ансамбль високого рівня. Люди, що прийшли на концерт, не пожаліли свого труду.

ПІСЛЯ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ

У редакційній статті п.з. „Оптимізм амбасадора ЗСА у Москві", „Свобода", ч. 82 з 3-го травня ц.р., має бути: „Джек Метлок твердить, що від 80-их років, тобто після закінчення холодної війни між ЗСА і СССР і приходу до влади в Америці Роналда Реґена..." — Ред.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ІВАН ТХОРИК, член УНС Відд. 157-го ім. св. Арх. Михаїла в Чикаго, Ілл., помер 6-го лютого 1988 року на 55-му році життя. Нар. 1933 року на Лемківщині, Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, дітей: Стефанію Шкафаровську з мужем Стефаном, Марію Осику з мужем Михайлом, Еву, Івана і Тараса, братів: Василя, Михайла і Миколая; сестру Анну Лукачик; тещу Меланію Самілу у Польщі; брата Теодора і сестру Марію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 10-го лютого 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ят!

В. Матичак, секр.

СТЕФАН ГУДЗІЙ, член УНС Відд. 192-го Т-ва Запорозька Січ у Геркімер, Н.Й., помер 17-го квітня 1988 року на 70-му році життя. Нар. 27-го грудня 1918 року в Сиракюзах, Ню Йорк. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку сестру Марію та швагра Стефана Курдицьких, двох племінників та кількох кузинів. Похорон відбувся 20-го квітня 1988 року на цвинтарі Української Пр. Церкви св. Марії в Геркімер, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Яр. Сенишин, секр.

МАТВІЙ ЗАКОРЧЕМНИЙ, член УНС Відд. 156-го ім. Тараса Шевченка в Брукгейвені, Па., помер 25-го березня 1988 року на 99-му році життя. Нар. 12-го жовтня 1888 року в Україні. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку сестру Стеллу Матищак, двоє внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 30-го березня 1988 року на цвинтарі „Іммакюлейт Гарт" в Линвуд, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Новак, секр.